GODZIENNA

Ner 262. ROK 1833. SOBOTA 5 PAŹDZIERN:

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... ,, 5

Jutro N. M. Rożan'Co.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7	27 ,, 7, 376	+ 4,5	+ 2.0	Pn, wschodni słaby	Pochmurno	
12	,, 7, 671	11,6	4,8	,, średni	Pogoda z Chmurami	
4 1	,, 7, 594	12,8	4,5	,, ,,	Chmury	
9	,, 8, 121	+ 6,8	+ 2,0	,, mocny	Pogoda z Chmurami	

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT.

SZWAYCARYA.

Zürych 10 *Września.*

Chociaż Neufchatel już wysłał posłów do seymu, warto jednak przytoczyć dokumenta poprzedzające to wysłanie. Poseł pruski w Szwaycaryi, przesłał d. 6 wieczór seymowi następującą notę: »Do JW. Prezydenta związkowego prezydującego kantonu, PP. JJ. Hess w Zurychu. Podpisany poseł J. K. M. Króla Pruskiego przy rzeszy Szwaycarskiey, z równie wielkim żalem jak zadziwieniem dowiedział się z gazet, że większość posłów na seymie Zurychskim w skutek ostatniego doświadczenia rządu w Neufchatel, na posiedzeniu z d. 3 b. m. uchwaliła, aby kray w Neufchatel, który jako uznane przez wszystkie mocarstwa udzielne dziedziczne xięztwo J. K. M: Króla Pruskiego w roku 1815 przystąpił do utworzonego natenczas związku, na przypadek dalszego wzbraniania się imieniem rzeszy Szwaycarskiey woyskiem obsadzić, celem zmuszenia rządu do wysłania posłów. Podpisany ma sobie za obowiązek protestować jak nayuroczyściey przeciw wykonaniu tey równie niespodziewaney jak niesłychaney uchwały, zastrzedz prawa króla swego Pana jako udzielnego xięcia Neufchatelu i uczestnika przyzwoloney przez wysokie mocarstwa rzeszy szwaycarskiey z r. 1815 neutralności, i ma sobie za obowiązek publicznie oświadczyć, że wszystkie skutki tak widocznego nadwerężenia praw ludów i istniejących układów na tych spadną, którzy się do wykonania tegoż przyłożą. Jednak podpisany spodziewając się, że związkowe stany, doyrzale rozważywszy stosunki, nie posuną się do wykonania takiey uchwały, którey skutki dla rzeszy i pojedynczych kantonów trudno wyrachować się dadzą, uprasza JW. Pana JJ. Hesz prezydenta związkowego kantonu, by tę uroczystą protestacyę niezwłocznie podał do wiadomości całey Szwaycaryi i korzysta z tey sposobności, powtórzyć JW Panu zapewnienie swego naywiększego poważania. (podp.) *Olfers.*«

(G. P. S.)

CZECHY.

Praga 15 *Września.*

Z Münchengrätz nadeszły wczoray, o nastąpionym tam zjeździe NN. Monarchów nastę-

pujące wiadomości: »N. Cesarz Rossyiski wyjechawszy z Görlitz d. 10 t. m. o godzinie 2 z południa przybył tegoż dnia wieczorem o godzinie 8 do Münchengrätz. Cesarz Jmć Austryacki wyjechał na przeciw N. Cesarza Wszech Rossyi w kierunku ku Liebenau, zkąd obadway dostoyni władzcy, w sześciokonnym powozie naszego cesarza przybyli. Sto ieden wystrzałów z dział i liczna kapela woyskowa, zapowiedziała przybycie monarchów. N. Cesarzowa Jmć wraz z W. xięciem i W. xiężną Sasko-Weymarską, przyjmowała obudwóch Cesarzów. Dostoyne towarzystwo pomnożone zostało w nocy z 11 na 12 t. m. przez przyjazd J. K. W. Następcy tronu Pruskiego. Nayjaśnieysze Państwo bawią razem w zamku hrabiego Waldstein, i obiadują codziennie z pewną liczbą zaproszonych gości. — Na wieczor schodzi się zwyczaynie całe towarzystwo do Cesarzowey Jmći. — W teatrze zamkowym, przedstawiali wczoray sprowadzeni z Pragi aktorowie, piękną sztukę, w niedzielę daną będzię opera, a we wtorek znowu komedya. Ze strony austryackiey znaydowali się tu jenerał artyleryi polney, hr. Greneville, jako zastępca W. Marszalka dworu; marszałkowa hr. Łazańska, jenerał adjutant hr Appel, dyrektor gabinetowy Mantin, daley kanclerz państwa i minister spraw zagran: xiąże Metternich z małżonką; poseł tuteyszy przy dworze rossyjskim, hrabia Ficquelmont; cesarski poseł baron Binder Kriegelstein i W. Burgrabia, hr. Chotek, który powitał na granicy N. Cesarza Rossyjskiego. W orszaku Nayjaśnieyszego Cesarza Mikołaja znaydowali się: Xiąże Wołkoński, jenerał Benkendorf, hr. Orłow, jenerał Adlerberg, pułkownik xiąże Suwarow; xiąże Mężykow; cesarski lekarz przyboczny Pan Arendt, i t. d., z członków zaś dyplomatycznych Cessarko rossyjski vicekanclerz hr. Nesselrode z radcą stanu baronem Saken, radcą stanu Brunnow, hr. Chreptowiczem i radcą poselstwa hr. Medem; potem cesarsko rossyjski poseł przy tuteyszym dworze hr. Tatiszczew. — W orszaku następcy tronu pruskiego, znaydują się pułkownik Gröben i królewsko pruski poseł w Wiedniu, baron Brokhausen. — W towarzystwie Wielkiego xięcia Sasko-Weymarskiego, hrabia Witzthum i pułkownik Beulwitz. *(G. P. S.)*

ANGLIA

Londyn 16 Września.

Gazeta angielska *Courrier* zawiera co następuje; „Jesteśmy upoważnieni do oświadczenia, iż pobyt królowey Donny Maryi w Anglii, bynaymniey się nieprzeciągnie, nad czas poprzednio oznaczony. Jey K. M. opuści jutro niezawodnie królewski zamek w Windsor, a w niedzielę wsiądzie w Portsmouth na okręt parowy *Soho* który ją odwiezie do Lizbony. Z tey pewności odjazdu królowey przekonać się można, iż rząd angielski, pokłada zupełne zaufanie, nietylko w utrzymaniu Lizbony przez konstytucyjne siły zbroyne, lecz także w następnym i zupełnym tryumfie sprawy Donny Maryi; albowiem niedozwolono by jey pewnie odjechać, gdyby miano choć naymnieyszą obawę, iż Lizbona może bydź osadzona przez woyska Don Miguela.

Królowa Dona Marya przybyła d. 10 t. m. z południa do Windsor. — Jey K. M. przyjechała o godzinie 4 w towarzystwie xiężney Braganza i małego orszaku do Bagshot, gdzie królewskie powozy stały w pogotowiu dla przewiezienia tych dostoynych gości do Windsor. Przy wniyściu do Windsor-Park był oddział przyboczney gwardyi konney ustawiony, który podróżnym aż do pałacu towarzyszył. Przed pałacem pólk grenadyerów gwardyi, jako honorowa straż ustawiony, przyjął królowę z wszelkiemi jey dostojeństwu przynależnemi honorami. Król Wilhelm IV W. Brytanii i Irlandyi, otoczony swym dworem, przyjął Marię II Królową Portugalii i Algarbii i zaprowadził ją do królewskich pokoi, gdzie od królestwa Ichmość nayuprzeymiey przyjętą została. Wieczorem był obiad dla 60 osób, do którego xiężnic z-ka Augusta, xiężna Glocester, vice-hrabia Palmerston, margrabia Funchal, margrabia Rezende i cały orszak młodey królowey, zaproszeni byli. Dona Marya zaprosiła xiężnę Terceiry (małżonkę jenerała Villaflor) xiężnę Palmella i hrabinę da Ponza (małżonkę admirała), by jey do Lizbony towarzyszyły.

Głoszą, że królestwo Ichmość w towarzystwie xiężney Kent, xiężniczki Wiktoryi i swych dworzan, wkrótce do Irlandyi wyjadą.

Xiąże Tailyerand miał konferencyą z lordem Palmerstonem. *(G. P. S.)*

FRANCYA

Paryż 17 Września.

Wczoray wieczór o godzinie 8 powrócił tu król z swą rodziną z Cherbourga. — Mi-

nistrowie wojny i marynarki również przybyli.

Margrabia Loule i jego małżonka, infantka Donna Anna portugalska, odiechali wczoraj ztąd do Boulogne, zkąd do Lizbony odpłyną. Xiężna Palmella, rodzina jenerała Saldanha i wiele innych Portugalczyków, odiechali z tąd wczoray do Boulogne.

Dowodzona przez kontr-admirała Mackau flotylla odpłynęła z Cherbourga do Brestu gdzie dalsze otrzyma przeznaczenie.

Gazette de France pisze: „Mówiliśmy już nie raz o ważności trzechletnich epok, w politycznych sprawach. Trzeci rok od lipcowey rewolucyi minął i widziemy że wszystko w około nas chyli się ku upadkowi.— Trzechletni termin wyboru officerów gwardyi narodowey kończy się w ów czas, kiedy nowe departamentowe prawo, wykonywanem bydź ma. Ciągle jeszcze mówią o rozwiązaniu izby deputowanych; hollendersko-belgijska sprawa jeszcze nie załatwiona, również portugalska, w krótce hiszpańskie pytanie będzie trzeba wziąść pod rozwagę, a inne europeyskie kwestye stały się przez wypadki w Szwaycaryi jeszcze bardziey zawiklanemi.

Dnia 14 *Września.* Xiąże Orleanu przybył także z obozu pod Compiegne, do St. Cloud.

Nadesłana wczoray telegraficzna depesza do ministerium spraw wewnętrznych donosi, że w okolicy Rennes bardzo ważne zaszły aresztowania.

Dziś podana została do druku broszurka P. Chateaubriand pod tytułem: *Dzień* 29 *Września.* Będzie odbitych 10,000 exemplarzy dla przesłania tychże za granicę, w czasie, którego legitymiści tak bardzo oczekują.

Policya przetrząsała wczoray kilka domów zamieszkanych przez znanych stronników dawney dynastyi, niedawno przybyłych z prowincyi; znaleziono wiele bardzo ważnych papierów.

Prokurator królewski wniósł na żądanie sukcessorów P. Magon de la Ballue, projekt sprzedania lasów Karola X. które rocznego dochodu 35,000 fr. przynoszą. Termin sprzedaży oznaczony na dzień 2 października.

(*G. P. S.*)

PORTUGALLIA

Lizbona 3 *Września.*

Tuteysza *Chronika* zawiera urzędowe udzielenie od wyższey władzy municypalney miasta Beja, i urzędnika w Alemtejo, w którem tenże donosi, iż dowiedziawszy się, że w Ourique zgromadził się oddział guerylasów blizko z 1000 ludzi, udał się tamże z wszystkiemi siłami zbroynemi, jakie miał do dyspozycyi, wraz z korpusem konstytucyonistów, którzy właśnie przybyli z Lizbony, i uderzywszy na tychże guerylasów, rozproszył ich zupełnie, 30 ubiwszy, 17 zabrał w niewolę.

Znanych środków pomocnych, jakie Lizbona posiada, użyto teraz do otoczenia stolicy, równie jak poprzednio miasta Oporto, mocnemi fortyfikacyami i redutami. Wiele tysięcy ludzi zatrudnionych jest ciągle temi pracami, urządzono kilka mieysc warownych, i xiąże Braganza już o godzinie 4 z rana przybywa na mieysce robót, i zdaje się część swojey naturalney żywości udzielać ich popędowi.—Wczoray przybył jenerał Saldanha z dwoma statkami, na których 5ty pułk strzelców i 15 pułk piechoty, razem przeszło 2000 ludzi załogi w Oporto znaydowało się. Większa część pozostałych woysk w Oporto, ma w krótce za temi przybydź.

Co się tycze ważnego pytania rejencyi, zapewniono nas, iż tego dobro kraju wymaga, że Don Pedro przez 4ry lata, aż do pełnoletności królowey, takową piastować będzie, inaczey albowiem mógłyby się znowu łatwo wznowić sceny z roku 1826go i 1827.

Miguelistowskie siły zbroyne ciągną z Obidos i Caldas do Santarem, a ztamtąd przez Tag do Samona i Salvaterna 10 leguas (mil port.) od Lizbony. W północney stronie stoją także migueliści, ale nigdzie nie zostają na jednem mieyscu. Wszystkie doniesienia zgadzają się na to, że nieprzyjaciel nie zamierza tak prędko zamknąć stolicy, lecz owszem chce sobie zabezpieczyć dwa mocne stanowiska nad Tagiem: Abrantes i Santarem

a tak obsadzić nayurodzaynieyszą część prowincyi Alemtejo. W Algarbii ponieśli migueliści wielkie straty i w kilku potyczkach w okolicy Faro i Lagos niedawano pardonu gueryllasom. Największa część tamecznego woyska nieprzyjacielskiego cofnęła się do Evora, gdzie zapewne miguelistowska główna kwatera założoną będzie. Xiąże Terceiry, dowódzca konstytucyonistów, znayduje się w Villa-franca i otrzymuje codziennie ztąd posiłki, które ile możności urządza; prawie całe zdolne do boju woysko stoi pod jego rozkazami a gdyby się chciał cofnąć, zakryją i wspierać go będą okręty wojenne. Gościniec ztąd do Villa-franca prowadzi przez 7 mil ciągle po nad brzegiem rzeki, a ponieważ Tag jest bardzo szeroki, żaden wystrzał z przeciwnego brzegu nie może dosięgnąć okrętów. Prawie wszyscy mieszkańcy z Cintra schronili się do Lizbony, a sto czołen napełnionych ludźmi i sprzętami poniżcy rzeki się udało. Lizbońska gwardya narodowa naylepszym duchem ożywiona, ciągle ćwiczy się w obrotach woyskowych. Dowiadujemy się, że znany Anglik Campbell w woysku Don Miguela służący, chciał odpłynąć do Anglii, ale że nie znalazł odchodzącego tam okrętu, ma się udać do Hiszpani; vice-brabia Santarem i wielu innych miało się podać do dymisyi. Hiszpański poseł Pan Cordowa miał odjechać do Abrantes, dokąd Don Carlos i infantki udadzą się. Jest to droga do Elvas i Hiszpanii. Margrabia Tancos, poufały przyjaciel i adjutant Don Miguela umarł.

Oporto 29 *Sierpnia.*

Chronica umieściła dwa rapporta hr. Saldanha do ministra woyny z 17 i 19 t. m. W pierwszym donosi on o przedsiewziętem przez miguelistów zniszczeniu złożonego wina w Villa-nuova, i przybyciu Don Miguela do Koimbry, dodaje oraz, iż od d. 13 t. m. przeszli do konstytucyonistów major Severo i kapitan Mosquita od 4 pułku strzelców Don Miguela i 50 ludzi. Drugi rapport zawiera szczegóły bitwy wczorayszey dnia 18 t. m pod Oporto. Jenerał Saldanha rozkazał tego dnia uderzyć na obsadzone przez miguelistów reduty w Cetomil i Real, pobił nieprzyjaciela, odparł go aż na drugą stronę Panafiel, zabrał temuż 246 jeńców, pomiędzy którem i jeden podpułkownik, jeden major i sześciu niższych officerów, przytem trzy składy prochu, mnóstwo kul i żywności.

Doniesienie.

Na trakcie pomiędzy tuteyszem miastem a Gliwicą istniejąca stacya pocztowa we wsi *Dzieckowicach* podług nowego urządzenia poczty tuteyszey, przeniesiona zostaje do *Bierunia-Zabrzega* (na przyszłość *Nowym-Bieruniem* zwać się mającego). Stacya ta nowo-urządzona wraz z expedycyą pocztową, pocztą konną i wozową bieg swóy z d. 1 października b. r. rozpocznie. Co zaś do odległości stacyi na tym handlowym trakcie, w kierunku przez *Porębę*, *Chełmek*, *Nowy-Bieruń* i *Nikołajewice*, te następnie liczonemi będą

Z Krakowa do Nowego-Bierunia mil 8.
Z Nowego-Bierunia do Nikołajewic — 3.
Z Nikołajewic do Gliwicy — — — 3.

w ogóle mil 14.

Z przyczyny tey zmiany traktu, co do przybycia i odchodzenia tuteyszey poczty, na przyszłość ta jedynie zaydzie różnica, iż przybywająca obecnie poczta wozowa we czwartek o godzinie 5 w wieczór, teraz w piątek dopiero o godzinie 3 z rana przychodzić będzie.

Kursnjąca dwa razy w tydzień poczta wózkowa z *Tarnowskiey Góry*, do *Nowego-Bierunia* na *Mysłowice*, *Królewską Hute* i *Bytuń* jak równie pomiędzy *Nowym-Bieruniem* urządzona poczta wozowa, łącząc się z podobnąż pocztą Wrocławską, przebiegającą przez *Raciborz*, *Leobszyc*, *Nowemiasto i Nissę*, ciągłą pomiędzy temi mieyscami, a pocztą Krakowską utrzymywać będą styczność.

Podając powyższe zmiany do publiczney wiadomości dodać pozostaje, iż z początkiem następującego 1834 roku, na tymże z Krakowa do Gliwic trakcie, zaprowadzone będą nowe na rysorach, całkiem pokryte i wygodnie 6 osób w sobie mieścić mogące, pocztowe wozy, (Diligences).

Królewsko-Pruski urząd pocztowy,

W Krakowie d. 22 września 1833 roku.

(3r.)